

Міністерство освіти і науки України
Інститут модернізації змісту освіти МОНУ
Чернігівський національний технологічний університет
(Україна)
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і
молодих вчених Чернігівського національного
технологічного університету (Україна)
ГО «Чернігів Європейський» (Україна)
Гданський університет (Польща)
Факультет аеронавтики, Кошицький технічний
університет (Словаччина)
Національний інститут економічних досліджень (Грузія)
Батумський навчальний університет навігації (Грузія)
Бакинський слов'янський університет (Азербайджан)
Інститут ім. д-ра філ. Яна-У. Сандала (Норвегія)

Ministry of Education and Science of Ukraine
Institute of Education Content Modernization
Chernihiv National University of Technology
(Ukraine)
Scientific Council of students, PhD-students, doctorate
students and young scientists of Chernihiv National
University of Technology (Ukraine)
NGO «Chernihiv European» (Ukraine)
University of Gdańsk (Poland)
Faculty of Aeronautics of the Technical University of Košice
(Slovak Republic)
National Institute of Economic Research (Georgia)
Batumi Navigation Teaching University (Georgia)
Baku Slavic University (Azerbaijan)
Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute (Norway)

I Міжнародна науково-практична конференція
**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА»**

9 листопада 2018 року

Чернігів-2018

I International Research and Practice Conference
**«COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION OF UKRANE
IN THE CONDITIONS OF INFORMATION SOCIETY»**

November 9, 2018

Chernihiv, 2018

УДК 378:339.137

K64

K64 Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства [Електронний ресурс] : збірник тез I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 9 листопада 2018 р) / Чернігів. нац. технолог. ун-т. – Текст. і граф. дані. – Чернігів, 2018. – 779 с. – Режим доступу : <https://www.stu.cn.ua>.

УДК 378:339.137

Збірник включає тези I Міжнародної науково-практичної конференції “Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства”. Тези об’єднані за науковими напрямками: модернізація системи вищої освіти в умовах становлення інформаційної економіки; інтернаціоналізація вищої освіти: тенденції та виклики; Формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців в умовах інформаційного суспільства.

Публікація орієнтована на молодих вчених, освітян, аспірантів, студентів та фахівців, зацікавлених у модернізації вищої освіти.

Конференція включена до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році (додаток до листа Інституту модернізації змісту освіти 15.01.2018 № 22.1/10-67).

Конференцію проведено в рамках наукової роботи «Інтегрована модель конкурентоспроможної вищої освіти в Україні за концепцією Quadruple Helix» (державний реєстраційний № 0117U007258) у Чернігівському національному технологічному університеті.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова: Шкарлет С.М., доктор економічних наук, професор, ректор Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Заступник голови: Казимир В.В., доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Співголови:

Гейчбаія Б., доктор економіки, асоційований професор, керівник департаменту управління бізнесом Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія)

Голетіані К., кандидат технічних наук, професор, декан факультету логістики Батумського навчального університету навігації (Грузія)

Гонта О.І., доктор економічних наук, професор, директор ННІ економіки Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Дивнич Г.А., голова Громадської організації «Чернігів Європейський» (Україна)

Келемен М., доктор наук, професор, факультет авіації, Кошицький технічний університет (Словаччина)

Кучабський О., доктор наук з державного управління, професор, Гданський університет (Польща)

Новрузов Р.М., доктор філософських наук, професор, проректор з наукової роботи Бакинський слов’янський університет (Азербайджан)

Остапенко Л.А., кандидат юридичних наук, доцент, директор ННІ права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Руденко О.М., доктор наук з державного управління, доцент, директор НДІ публічного адміністрування та менеджменту, професор кафедри менеджменту Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Сандал Ян-У., професор, ректор Інституту ім. доктора Яна-Урбана Сандала (Норвегія)

Сизоненко О.В., кандидат економічних наук, доцент, начальник відділу «Науково-дослідна частина» Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Члени редакційної колегії:

Вербицька А.В., к.н.держ.упр., старший науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Гонта С.В., к.е.н., молодший науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Децюк Т.М., к.пед.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Ревко А.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Холявко Н.І., к.е.н., доцент, провідний науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Шестаковська Т.Л., к.е.н., провідний науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Матеріали представлені в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел та посилання на них.

© Чернігівський національний технологічний університет, 2018

UDC 378:339.137

Competitiveness of higher education of Ukraine in the conditions of information society [Electronic resource] : the collection of abstracts of the First International Research and Practice Conference (Chernihiv, November 9, 2018) / Chernihiv National University of Technology – Text and graphic data. – Chernihiv, 2018. – 779 p. – URL : <https://www.stu.cn.ua>.

UDK 378:339.137

The collection includes abstracts of the First International Research and Practice Conference “Competitiveness of higher education of Ukraine in the conditions of information society”. The abstracts are divided into scientific directions as: modernization of the system of higher education in the conditions of information economy; internationalization of higher education: trends and challenges; formation of the professional competences of future specialists for the conditions of information society.

The publication is oriented on young scientists, academicians, postgraduates, students and specialists who are interested in higher education modernization.

The Conference is included into the List of scientific conferences on the issues of higher education and science in 2018 (annex to the letter of the Institute of Education Content Modernization of MES of Ukraine 15.01.2018 № 22.1/10-67).

The Conference is held in the frameworks of scientific projects «Integrated model of competitive higher education in Ukraine by the concept Quadruple Heli» (state registration № 0117U007258) in Chernihiv National University of Technology.

EDITORIAL BOARD

Chairman: Serhiy Shkarlet, Doctor of Economics, Professor, Rector of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Deputy Chairman: Volodymyr Kazymyr, Doctor of Technocal Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Co-Chairmen:

Badri Gechbaia, Doctor of Economics, Associate Professor, Head of Department of Business Administration of Batumi Shota Rustaveli State University (Georgia)

Ketevan Goletiani, Doctor of Technical Science, Professor, Dean of the Faculty of Logistics of Batumi Navigation Teaching University (Georgia)

Miroslav Kelemen, Dr.h.c. prof. Ing., DrSc. MBA, LL.M.

Brigadier General (ret.), Professor at the Faculty of Aeronautics, Technical University of Košice (Slovak Republic)

Alexander Kuchabsky, Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, University of Gdansk (Poland)

Jan-Urban Sandal, Fil. Dr., Professor, Rector of Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute (Norway)

Rafiq Novruzov, Doctor of Philosophy, Professor, Vice-Rector in Scientific Work Baku Slavic University (Azerbaijan)

Olena Honta, Doctor of Economics, Professor, Head of the Educational-Scientific Institute of Economics of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Liudmyla Ostapenko, PhD in Legal Sciences, Associate Professor, Head of the Educational-Scientific Institute of Law and Social Technologies of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Olha Rudenko, Doctor of Public Administration, Associate Professor, Director of SRI of Public Administration and Management, Professor of the Department of Management of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Hanna Dyvnych, Head of NGO “Chernihiv European” (Ukraine)

Olena Syzonenko, PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department «Scientific-Research Centre» of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Members of editorial board:

Anna Verbytska, PhD in Public Administration, Senior Scientific Worker, Associate Professor of the Department of Social Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Serhii Honta, PhD in Economics, Junior Scientific Worker of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Tetiana Detsiuk, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Alona Revko, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Nataliia Kholiavko, PhD in Economics, Leading Scientific Worker of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Tetiana Shestakovska, PhD in Economics, Leading Scientific Worker of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Materials` are presented in author`s edition. Authors are responsible for the veracity of presented material and for appropriate citation and references.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Басенко А.В., Спічак А.С., Мороз В.М., РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ У РОЗВИТКУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ СПІЛЬНОТИ.....	17
Бачинська О. М., МІСЦЕ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИЩОЇ ШКОЛИ.....	20
Бєліченко А. О. Янченко Н.В. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	22
Близнюк В.В. РИНОК ПРАЦІ ТА ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ	
Богашко О. Л. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	23
Божидай І.І., Устїловська А.С. РЕФОРМА ОСВІТИ ЯК ОСНОВА АДАПТИВНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	28
Бородин Д.Н., Яцевич Н.В. МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К ПРОВЕДЕНИЮ МАРКЕТИНГОВОГО ИССЛЕДОВАНИЯ РАБОТОДАТЕЛЕЙ УЧРЕЖДЕНИЯМИ ОБРАЗОВАНИЯ.....	30
Бурлай Т.В. СОЦИАЛЬНЫЕ ВЫЗОВЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ В СФЕРЕ ЗАНЯТОСТИ И ОБРАЗОВАНИЯ.....	33
Гернего Ю.О., Дїба О.М. ЕНДАВМЕНТ В ОСВІТІ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ.....	36
Гонта С.В. ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ ІРЛАНДІЇ.....	38
Грубляк О.М. ФІНАНСУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	40
Денисенко О.Д. CLOUD STORAGE IN EDUCATION.....	42
Дерев'янюк В.М. НАСКІЛЬКИ ЕФЕКТИВНО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ЯК ОСНОВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ?.....	45
Дзяна Г.О., Дзяний Р.Б. ДОМІНАНТНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	47
Дирда К.В. СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ.....	49
Долик К.М., Бажанова Н.В. КОМЕРЦІАЛІЗАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЯК ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В ГАЛУЗІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	51
Данченко С.Н. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ УНИВЕРСИТЕТОВ С ПРАВИТЕЛЬСТВОМ И БИЗНЕСОМ.....	52
Єгорова О.В., Дорошенко А.П., Кончаковський Є.О. СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ.....	54
Зайцева С.С. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЗИЦІОНУВАННЯ ЗВО В УМОВАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	56
Зиміна С.В. РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗВО УКРАЇНИ: АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ.....	57
Злотникова Л.М. ВЫСШЕЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ ЭКОНОМИКИ.....	59
Кантур А.І. КОГНІТИВНА ЕКОНОМІКА, ЯК НАСТУПНИЙ КРОК ДО РОЗВИТКУ КРАЇНИ.....	61
Карпенко А.В. ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ, ВИЩОЇ ОСВІТИ, БІЗНЕСУ, ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА.....	63
Кирилюк Ю.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ І ПРОБЛЕМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙ В УКРАЇНІ.....	66
Когтева У.А. ОСОБЕННОСТИ КОММУНИКАЦИИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ МЕДИАПРОСТРАНСТВЕ НОВОГО ТИПА.....	68
Колодійчук А.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У СФЕРІ ОСВІТНЬОГО АУДИТУ.....	70
Кравченко О.О. ПРОБЛЕМИ ЗБАЛАНСУВАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ УНІВЕРСИТЕТІВ.....	73
Криворотенко А.В., Левченко О.М. МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ФАХІВЦЯМИ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	76
Крикун К.С., Фартушна А.В., Ювковецька Ю.О. НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ І ЙОГО ВПЛИВ НА РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	78

Таким образом, взаимодействие с бизнесом включается как одна из главных составляющих миссии вуза с последующим позитивным отношением к участию работодателей в деятельности вуза. Также отмечается несовпадение типичной миссии высшего образования с непрерывным и отраслевым образованием, которые рассматриваются скорее как дополнительные источники дохода.

Список использованных источников

1. Benchmarking higher education system performance: Conceptual framework and data, Enhancing Higher Education System Performance – OECD. 2017 – 97с. – Режим доступа: <http://www.oecd.org/edu/skills-beyond-school/Benchmarking%20Report.pdf> – Дата доступа: 10.10.2018.

2. STATE OF HIGHER EDUCATION 2015-16/ edited by Cláudia Sarrico, Andrew McQueen and Shane Samuelson. // The OECD Higher Education Programme (IMHE) – 138с – Режим доступа: <http://www.oecd.org/education/imhe/The%20State%20of%20Higher%20Education%202015-16.pdf> – Дата доступа: 15.10.2018.

Єгорова О.В., к.е.н., доцент,
Дорошенко А.П., к.е.н., доцент,
Кончаковський Є.О., к.е.н., доцент,
Полтавська державна аграрна академія
(м. Полтава, Україна)

СОЦІАЛЬНА ІНФРАСТРУКТУРА ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

Актуальність питань, пов'язаних місцем людського капіталу, процесами його формування та розвитку в сучасному суспільстві пов'язана, в першу чергу з тим, що в умовах постіндустріальної високорозвиненої економіки, яка заснована на нових знаннях, інноваційних технологіях, виробництво і сфера послуг не можуть обходитися без високоосвічених і висококваліфікованих працівників, від яких залежить ефективність виробництва і конкурентоспроможність. Адже саме вони забезпечують появу і впровадження нових високих технологій в масштабі, як окремих підприємств, так і національної економіки.

Науково-технічна революція значно підвищила роль наукових досліджень як провідного чинника економічного зростання, що і вплинуло на посилення ролі людини у виробництві. Сьогодні для ефективного розвитку виробництва необхідно використовувати не просту, з елементарним набором функцій та операцій працю, а складну висококваліфіковану працю, з великим набором функцій і операцій, що вимагає високого рівня професійної підготовки, досвіду і творчих здібностей.

Сталий економічний розвиток України залежить від стратегічних рішень в сфері управління людським капіталом, що обумовлено підвищенням значущості і посиленням ролі людини, характерним для інноваційного типу економіки. Людський капітал – найважливіший елемент сучасної економічної системи, а забезпечення ефективності його формування – запорука успішного функціонування, а також соціально-економічного, науково-технологічного та ресурсно-екологічного розвитку країни. У зв'язку з цим, ефективне формування людського капіталу на сьогоднішній день є одним із стратегічних цілей кожної держави.

На сучасному етапі освіта стає елементом стратегії економічного зростання, а сприяння йому і його прогнозування увійшло в практику державного регулювання всіх розвинених країн світу. У розвинених країнах економічне обґрунтування освітньої експансії відбувалося одночасно по декількох напрямках. Перш за все, це визнання ролі фахівців високої кваліфікації в процесі економічного розвитку, як окремого підприємства, так і країни в цілому. Їх недолік призводить до виникнення в економіці «проблемних ланок», що негативно відбивається на темпах зростання. Тому в розвинених країнах, починаючи з 1960-х рр., зростала роль і значення освіти та професійної підготовки в системі національних пріоритетів, відбувався перехід цієї сфери на якісно новий рівень матеріального і кадрового забезпечення. Дана мета була досягнута в результаті значного зростання питомої ваги витрат на освіту в структурі бюджетних видатків.

Сьогодні ситуація в системі вищої освіти України характеризується низкою негативних тенденцій:

- невідповідність рівня якості освіти очікуванням роботодавців;
- зростання дефіциту професіоналів, які мають високий рівень підготовки, релевантний потребам роботодавців;
- невідповідність кількості випускників потребам національного господарства – на ринку праці наявний дефіцит фахівців певних професій (наприклад, технічних спеціальностей) і відносний надлишок інших (наприклад, економічних і юридичних спеціальностей);
- недостатній рівень фінансування системи вищої освіти. Значна частина коштів, що виділяються з державного бюджету, витрачається на оплату праці та комунальні платежі (за оцінками експертів, частка цих витрат становить понад 70 %) [2]. Інвестування в покращення матеріально-технічної бази та інновації відбувається за залишковим принципом. Вирішення цієї проблеми можливе за умови проведення раціональної державної політики на ринку праці, спрямованої на підвищення кваліфікаційного рівня робочої сили.

Рішення проблем активізації розвитку людського капіталу потрібно починати з поширення в суспільстві ідей теорії людського капіталу та практики їх реалізації. Вирішальна роль в цьому належить державі. Вченими доведено такі напрямки активного впливу на економічне зростання [3]:

- освіта і професійна підготовка підвищують рівня продуктивності праці кожної окремої людини. Доказом цього є тісна кореляція між рівнем освіти працівників і їх заробітками, яка підтверджена статистичними даними. Освіта сприяє підвищенню рівня продуктивності працівника на відповідному робочому місці, як наслідок, результати його праці мають вищу цінність і тому вище оплачується;
- освіта розвиває в людині ділові навички. Зарубіжні дослідники дане явище називають «розподільчий ефект освіти». Освіта підвищує чутливість людей до нових наукових ідей і технічних розробок, в зв'язку з чим скорочується лаг часу між науковим відкриттям і його застосуванням в масовому виробництві;
- освіта збільшує не тільки швидкість, з якою поширюються відкриття, але і швидкість, з якою вони здійснюються. Це пояснюється трьома причинами: по-перше, подальший розвиток науки і техніки неможливий без висококваліфікованих вчених, дослідників і інженерів, які є генераторами ідей і від яких залежить практична реалізація скоєних відкриттів; по-друге, значна частина наукових розробок здійснюється в навчальних закладах; по-третє, досить часто ідеї вдосконалення технологій і організації виробництва народжуються безпосередньо на робочому місці.

Отже, внесок освіти в економічне зростання здійснюється за наступними напрямками: воно наділяє робочу силу продуктивними знаннями, сприяє нарошуванню нових знань, стимулює процес продукування нових ідей. У наш час люди розглядаються не як трудові ресурси, а як власники людського капіталу. Відповідно, на ринку праці присутні не сама людина, і навіть не його капітал, а послуги людського капіталу.

На особистісному рівні ефективність інвестицій в освіту визначається збільшенням доходів людини в результаті навчання, на мікроекономічному рівні – зростанням граничного продукту, прибутку, або (для неприбуткових організацій) – поліпшенням якості роботи, розширенням сфери діяльності; на мезо- і макроекономічному рівні – зростанням сукупного обсягу національного доходу.

Список використаних джерел

1. Куценко М.І. Людський капітал, як перспективний об'єкт інвестування // Інвестиції: практика і досвід. – 2008. – № 2. – С. 4-7.
2. Подра О.П. Інвестиції в людський капітал як чинник розвитку інформаційного суспільства / О.П. Подра // Економічні науки. Секція «Економічна теорія та економічна історія». Збірник наукових праць. ЛНТУ. – Випуск 7 (28). – Ч. 2. – Луцьк, 2010.
3. Скоп Х.І. Структуризація інтелектуального капіталу / Х.І. Скоп // Вісник ЖДТУ. – № 3 (57). – 2011. – С. 371-379.
4. Human Capital Trends 2016 [Electronic resource]. – Access mode: http://www.deloitte.com/view/en_US.